

Pap László

A kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium alkalmi zászlója

A különleges és egyedi tárgyak egy gyűjtő számára mindig nagy jelentőséggel bírnak. A közelmúltban került hozzám egy ilyen különleges zászló. Funkciójára nagyrészt csak következtetni lehet a kordokumentumok segítségével. Ebben támpontokat adott Miklós Endre *A kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium* című, 1990-ben kiadott könyve. A leírtakból kiderül, hogy 1947-ben a kaposvári Somssich Pál Gimnáziumban elhatározták: méltó módon fogják megünnepelni az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 100. évfordulóját. Ez nem számított egyedi esetnek, hiszen a 48-as eseményekről való megemlékezések országos méretűek voltak. Többek között országszerte sportversenyeket rendeztek a SZIT (Szakszervezeti Ifjúság és Tanoncmozgalom) jóvoltából, melyekre emlékérem is készítettek (1. ábra).

Parádéztek a magyar fegyveres testületek is. A második világháború lezárása után most először rendezett díszszemlét a magyar honvédség. Az alkalomra szintén emlékérem készült (2. ábra). A megemlékezésre a „szocialista táborból” is érkeztek küldöttek.

1. ábra

előlap

hátlap

2. ábra

előlap

hátlap

A kaposvári megemlékezés előzményeiről így írt Miklós Endre: „1947 őszén alakult meg a 48-as Ifjúsági Bizottság az 1848-as forradalom és szabadságharc centenáriumának

megünneplésére. Ezt váltotta fel 1948 májusában a diákönkormányzati céllal létrehozott Magyar Diákok Nemzeti Szövetsége (röviden: diákszövetség) iskolai helyi szervezete.” A diákszövetségnek is volt jelvénye (3. ábra).

3. ábra

5. ábra

A jelvényt országosan használták. Ez jellemző volt abban az időszakban, mivel az együvé tartozást szimbolizálta, és a költséghatékonyságot is figyelembe kellett venni. Szintén erre az alkalomra készült egy országosan egységes jelvény, amelyet a résztvevők viseltek (5. ábra).

A dokumentumokból nem sikerült kideríteni, hogy a kaposvári ünnepségre pontosan mikor került sor, de a zászlóról ránézésre is meg lehet állapítani, hogy erre a nemes alkalomra készítették (4. ábra). Valószínűleg több nem is található belőle. Az eredeti nyél hiányzik, de a zászlón láthatóak a rögzítéshez használt szögek nyomai. Anyaga selyem, amely a nemzeti színeinkből lett gondosan összevarrva. Három oldalán előre gyártott, rojtos, nemzeti színű díszítéssel szegték körbe. Valószínűsíthető, hogy az időhiány miatt egyoldalásra készült. Ugyanis 1948 őszén az iskola felsőbb utasításra új nevet vett fel, és Táncsics Mihály Gimnázium néven működött tovább. Tehát gyorsan kellett elkészíteni. A feliratot narancssárga fonál felhasználásával hímezték, látszik, hogy nagy gondossággal. A felirat a következő: KAPOSVÁRI TÁNCSICS MIHÁLY GIMNÁZIUM 1848 – 1948. A betűk magassága 40 mm, a zászló mérete 65 × 110 cm.

4. ábra

Az emlékérmek és jelvények leírása:

1. ábra. Mérete: 35 mm, anyaga: hadifém, gyártója: nem ismert. Az érem előlapján közepén egy ötágú csillag, közepén Kossuth-címer, átlósan három részre osztva, a nemzeti színeinket jelképezve. A képzeletbeli fehér színben balról jobbra SZIT olvasható. Alul félkörívben szalag, bal oldalán elől 19, jobb oldalán, a szalag végén 48, közepén SÁGVÁRI EMLÉKVERSENY olvasható. A hátlap bal oldalán egy babérág, amely ívesen követi az érem peremét a függesztő aljáig. A jobb oldalon balfelé néző két sportoló. Alul, közepén Kossuth-címer, bal oldalán 1848, jobb oldalán 1948 olvasható. Az érem felfüggesztéséhez felül egy horizontális fül van kiképezve, amely kontraszemmelle kapcsolódik a függesztő karikához. A nemzeti színű szalagot gyárilag szőtték, és háromszögletűre hajtogatták. Az országos versenyeken minden résztvevő megkapta, mivel emlékéremként gyártották.
2. ábra. Mérete: 35 mm, anyaga: hadifém, gyártója: nem ismert. Az érem előlapján balról alulról felfelé halad egy babérág, amely ívesen követi az érem peremét a függesztő aljáig. A babérágtól jobbra fent Kossuth-címer, rajta Petőfi Sándor jobbra néző portréja. Alul MINSZ felirat (Magyar Ifjúság Népi Szövetsége). A Kossuth-címer alatt egy szalag rátekeredik a babérágra és jobbra fut, rajta a felirat: 100 éves a honvédség. Hátlapján felül, a függesztő alatt ötágú csillag, alatta négy sorban ez olvasható: „A DÍSZSZEMLE – RÉSZTVEVŐINEK – MAGYAR IFJÚSÁG NÉPI – SZÖVETSÉGE”. Alul barokkos magyar címer, mögötte jobbról-balról történelmi zászlók láthatók. Az érem felfüggesztéséhez felül egy horizontális fül van kiképezve, amely kontraszemmelle kapcsolódik a függesztő karikához. A nemzeti színű szalagot gyárilag szőtték, és háromszögletűre hajtogatták. A díszszemle résztvevőinek emlékül adományozták.
3. ábra. Mérete: 11 × 29 mm, anyaga: bronz, zománc, felfogatásához egy 33 mm-es tű van forrasztva függőlegesen. A Kossuth-címer átlósan osztott, felül DIÁK, alul SZÖVETSÉG felirattal, közepén fákllya látható, amely kicsit takarja a felső feliratot.
4. ábra. A zászló. Adatai a fenti szövegrészben találhatóak.
5. ábra. Mérete: 32 × 35 mm, anyaga: bronz, zománc. Átlósan osztott Kossuth-címer, közepén Petőfi Sándor jobbra néző portréja, alul körívesen 1848–1948 felirat. Felfogatására egy vízszintesen felforrasztott szúrótű szolgál.

Felhasznált irodalom:

Miklós Endre: A kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium. Budapest, Tankönyvk., 1990.